

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה !

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 075281 עברית עצמאי	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table border="1"> <tr> <td>שנה</td> <td>חודש</td> <td>שנה</td> </tr> <tr> <td>מועד</td> <td>מועד</td> <td>מועד</td> </tr> <tr> <td>מס' תעודת הזהות</td> <td>סמל ביה"ס</td> <td>מס' תעודת הזהות</td> </tr> <tr> <td>رقم الهوية</td> <td>رقم المدرسة</td> <td>رقم الهوية</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה	חודש	שנה	מועד	מועד	מועד	מס' תעודת הזהות	סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم الهوية	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
שנה	חודש	שנה												
מועד	מועד	מועד												
מס' תעודת הזהות	סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות												
رقم الهوية	رقم المدرسة	رقم الهوية												

אם ניתנה מחברת נוספת

إذا أُعطي دفتر إضافي

יש לסמן במשבצת

يجب الإشارة في المربع

* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلوية أو أجهزة إلكترونية أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنى لكم النجاح!

מועד ב

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"א, 2021, מועד ב/נבצרים
מספר השאלון: 75281
נספחים: נספח 1 — טקסטים
נספח 2 — דף עזר לנבחן

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לבתי ספר עצמאיים

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה	— 50 נקודות
חלק שני — לשון	— 50 נקודות

פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס

פרק ב: תחביר

פרק ג: מערכת הצורות

יש לבחור באחד הפרקים

סך הכול — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: דף עזר לנבחן (נספח 2).
- ד. הוראה מיוחדת: יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה לפי ההוראות.

שים לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה לשימושך. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים א–ג שבנספח 1 המצורף, וענה על כל השאלות 1–5 שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. טקסט א הוא טקסט מידעי.

א. הוכח קביעה זו. (3 נקודות)

ב. בתחילת המאמר הכותב מציג דילמה.

(1) נסח את הדילמה.

(2) הבא מן המאמר שתי מילות קישור שונות שהכותב משתמש בהן כדי לבטא את הדילמה.

(6 נקודות)

2. טקסט ב הוא ריאיון.

בין השאלות המוצגות בריאיון יש שאלות הרומזות על עמדה המנוגדת לעמדת המרואיין (פרימור).

בחר בשאלה אחת הרומזת על עמדה מנוגדת, והעתק אותה.

הסבר את בחירתך. (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

3. טקסט ג הוא מאמר עמדה.

א. נסח את הטענה העיקרית של כותב טקסט ג בנוגע לתופעת ההגירה. (4 נקודות)

ב. בטקסט ג הכותב מתמודד עם קול אחר.

(1) נסח את הקול האחר העולה במאמר.

(2) האם כותב המאמר מסכים עם הטענה של הקול האחר?

העתק מן המאמר משפט המוכיח את קביעתך.

(5 נקודות)

4. בשלושת הטקסטים מוצגות הדעות השונות בנוגע לקליטת המהגרים.

א. כתוב נימוק אחד – המשותף לשלושת המאמרים – לדעה התומכת בקליטת המהגרים באירופה. (3 נקודות)

ב. בטקסט ב המרואיין פרימור טוען שמדינות אירופה זקוקות למהגרים בגלל הצורך בידיים עובדות.

מה דעתו של כותב טקסט ג על טיעון זה?

הסבר את קביעתך, וצטט הוכחה לכך מטקסט ג. (3 נקודות)

ג. בטקסט ב פרימור מביא נימוק נוסף לתמיכה בקליטת המהגרים באירופה.

מהו הנימוק?

(2 נקודות)

בשיעור גאוגרפיה שנושאו בעיית הפליטים באירופה בעשור האחרון התבקשת להרצות על הנושא.

לקראת ההרצאה כתוב סקירה על תופעת ההגירה ההמונית לאירופה, על הרקע להיווצרותה ועל הקשיים שבהם נתקלות מדינות באירופה הקולטות את המהגרים.

כתוב את הסקירה על פי שני הטקסטים **א** ו-**ג**.

טיוטה

[illegible]

This image shows a full page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for handwriting practice or general writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

עמוד 7

[illegible]

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

בפרק זה ענה על שאלה 6.

6. א. במשפטים שלפניך כתוב במילים את המספרים המודגשים. אין צורך לנקד.

- (1) למשרד הפנים בפינלנד הוגשו 15,000 בקשות למקלט מדיני.
- (2) בשנים האחרונות עלה מספר המהגרים שגורשו מאיטליה פי 4 לעומת מספר המהגרים שגורשו בשנים שקדמו להן.
- (3) בכ' באלול תשע"ה התפרסם מאמר מספר 1 – "מהגרים נקבצו עליה", וב-16 בחודש התפרסם המאמר "העולם רועש וגועש".
- (4) לפי סקר שנערך בגרמניה, 87 אחוזים מאזרחי גרמניה מעוניינים לתרום בגדים וכסף לפליטים.
- (5) קבוצה של 24 ארגונים למען זכויות אדם קראה לממשלת צרפת לנקוט צעדים כדי לסייע לשוהים ב-2 מחנות פליטים במדינה.
- (6) בסוף שנת 2017 הגישו פליטים יותר ממיליון בקשות מקלט ב-37 מדינות באירופה.

ב. לפניך משפט ובו מספר. הקף את הצורה הנכונה של שם המספר במשפט.

העונש בצרפת על הברחת גבול הוחמר בשנים האחרונות,

והוארך ל- שְמוֹנֶה עָשָׂר / שְמוֹנֶה עָשָׂר / שְמוֹנֶה עָשָׂר חודשי מאסר.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

لا تكتب في هذه المنطقة

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
 בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר **או** בפרק ג – מערכת הצורות.
 בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

لا لכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות, 7-11 (לכל שאלה – 12 נקודות).

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור בפרק לא יעלה על 40 נקודות.

7. לפניך שלושה משפטים, ובהם חלקים כוללים.

I. הנציבות האירופית תומכת בשילוב המהגרים בחברה ובשיפור הפיקוח על הגבולות.

II. במקרים רבים מתברר שהפונים אינם פליטים, אלא מהגרים השואפים לשיפור תנאי חייהם.

III. משבר ההגירה מאיים לא רק על אירופיותה של היבשת, אלא גם על אחדותה.

א. הקף את החלקים הכוללים בכל אחד מן המשפטים I-III.

ב. העתק את החלק הכולל היוצא דופן מבחינת התפקיד התחבירי, וציין את תפקידו התחבירי.

החלק הכולל: _____

התפקיד התחבירי: _____

ג. (1) מהו הקשר הלוגי בין החלקים הכוללים במשפט III ? _____

(2) באיזה מן המשפטים I או II יש אותו קשר לוגי כמו במשפט III? _____

(3) מהו הקשר הלוגי במשפט האחר? _____

ד. לפניך משפט נוסף.

הונגריה הודיעה כי לא תיתן אשרות כניסה אלא לפליטים הנרדפים במולדתם.

(1) מהי המטרה של השימוש במבנה "לא... אלא..." במשפט זה? _____

(2) הקר את המשפט במשפט שלא יהיה בו המבנה "לא... אלא...". שמור על המשמעות של המשפט. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

8. א. לפניך שלושה משפטים מורכבים.

I. מנהיגי המדינות באירופה מתקשים להכריע בשאלה מי מן המהגרים נמלט מארצו בשל מלחמה או

רדיפה אישית.

II. מי שמתבונן בכתבות העיתונים של השנה האחרונה מתוודע לתהליכים רבי-משמעות המתרחשים

בעולם.

III. האזרחים תוהים מי יכול להתערב בתהליכים המתחוללים על אדמת אירופה.

(1) תחם את כל הפסוקיות במשפטים III-I.

(2) ציין מעל כל אחת מן הפסוקיות שתחמת את התפקיד התחבירי שלה.

ב. לפניך ארבעה משפטי שאלה, ובהם מילים מסומנות בקו.

I. האם תיהפך אירופה, בחסות החמלה, ליבשת של מהגרים?

II. האם ההחלטה על פתיחת הגבולות בעבור הפליטים הייתה נכונה?

III. מה הם קשיים אלה לעומת הסכנות שמהן נמלטו?

IV. מדוע ההגירה נעשית בעיה מהותית של מדינות רבות באירופה?

(1) מבין המילים המסומנות בקו במשפטים, העתק את המילה היוצאת דופן מבחינת התפקיד התחבירי,

וציין את התפקיד התחבירי שלה.

המילה היוצאת דופן: _____ התפקיד התחבירי: _____

(2) ציין את התפקיד התחבירי המשותף לשאר המילים המסומנות בקו. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

9. א. לפניך שלושה משפטים.

I. על פי מרבית המומחים והפרשנים, גל הפליטים ששוטף את אירופה הוא תחילתו של עידן היסטורי חדש. _____

II. נראה כי לא כל מדינות אירופה שותפות לקליטת הפליטים שצובאים על גבולותיהן. _____

III. אזרחי אירופה מוכנים לקלוט את הפליטים, אבל הם חושבים גם על היום שלמוחרת, על העתיד. _____

(1) ציין ליד כל משפט את סוגו התחבירי: פשוט, איחוי (מחובר), מורכב.

(2) לפניך ארבעה מושגים תחביריים. לכל אחד מהם הבא דוגמה מן המשפטים I-III.

- נשוא מורחב: _____
- הסגר: _____
- תמורה: _____
- פסוקית נושא: _____

ב. לפניך שתי הצעות לתחימת משפט מורכב.

I. אדם שהגיש בקשה למקלט בשל סכסוך אלים או רדיפה אישית | המסכנים את חייו בארצו, לא יגורש

עד שתתברר בקשתו.

II. אדם שהגיש בקשה למקלט בשל סכסוך אלים או רדיפה אישית | המסכנים את חייו בארצו, לא יגורש

עד שתתברר בקשתו.

(1) הקף את המספר של הצעת התחימה הנכונה.

(2) בהצעת התחימה שבחרת ציין מעל כל אחת מן הפסוקיות את התפקיד התחבירי שלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

10. א. לפניך משפט.

האירופים רוצים לסייע לפליטים שחוו סבל רב במדינותיהם, ומבקשים מפלט במדינות אירופה לאחר שעברו קילומטרים דרך הים בסירות רעועות.

פרק את המשפט לארבעה משפטים פשוטים ועצמאיים. סדר אותם לפי סדר התרחשותם.

1.

2.

3.

4.

ב. לפניך משפט.

ענף התיירות ביוון נפגע קשות מזרם המהגרים מן המזרח התיכון ומאפריקה, אף על פי כן יוון אינה יכולה לנעול את שעריה בפניהם.

(1) קבע את סוג המשפט, וציין את הקשר הלוגי שבו.

(2) הָמֹר את המשפט במשפט מסוג תחבירי אחר. שמור על הקשר הלוגי שבמשפט הנתון.

(3) קבע את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפט.

ביוון

קשות

אינה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

11. א. לפניך משפט.

לקליטה של מהגרים בארץ חדשה דרושים כמה תנאים: מקור פרנסה, מקום מגורים ורכישת השפה המקומית.

(1) מתח קו מתחת לתמורה במשפט.

(2) העתק את הביטוי המכליל במשפט.

(3) מהו התפקיד התחבירי של הביטוי המכליל במשפט?

(4) על פי המשפט, נסח משפט שמנני מן התמורה ומן הביטוי המכליל.

ב. לפניך משפט.

מהגרים שאינם מוצאים מקור פרנסה עלולים להידרדר לפשע.

המר את המשפט במשפט מורכב בעל פסוקית תנאי.

ג. לפניך משפט ובו מילים מסומנות בקו.

מנהיגים באירופה מודים כיום שהמדיניות הפתוחה של קליטת מהגרים מעוררת קשיים במדינות הקולטות.

ציין מעל כל מילה המסומנת בקו את חלק הדיבור שלה (אל תכתוב את התפקיד התחבירי).

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות, 12–16 (לכל שאלה – 12 נקודות).

שים לב: תוכל לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכל לצבור בפרק לא יעלה על 40 נקודות.

12. א. לפניך משפטים ובהם מילים מודגשות.

1. בשנים האחרונות הגיעו למדינות אירופה מיליוני פליטים. בעקבות תופעה זו היו שחששו מפני

תפנית היסטורית אדירה.

2. מי שהתבונן במהגרים שהגיעו לאדמת אירופה נוכח לדעת כי הם אינם נרתעים מן הקשיים

הצפויים להם.

3. מדינות אירופה רצו להשיג כוח עבודה זול, עם זה היה עליהן לנהוג בהבנה כלפי המהגרים שנמלטו

מארצות מוצאם, ולתת להם תנאי מחיה נאותים.

4. במדינות רבות הכינו תוכניות לקליטת המהגרים וציפו שהן יטעו תקוות בלב המהגרים.

שים לב: המשימות בסעיף זה נוגעות למילים המודגשות בלבד.

(1) • העתק את כל המילים מן הגזרה של הפועל יטעו.

• ציין איזו מילה מבין המילים שהעתקת היא בבנין של הפועל יטעו.

(2) העתק שני שמות מן הגזרה של הפועל התבונן. כתוב את הגזרה המשותפת.

השמות:

הגזרה המשותפת:

(3) העתק פועל ושם מגזרת נחי פי"ו.

ב. מן השורש של השם תפנית כתוב שלושה שמות פעולה בבנינים שונים.

ליד כל שם שכתבת, כתוב את הבנין שלו.

ג. מן השורש של הפועל צפויים כתוב שם במשקל של שמות מקומות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

13. א. לפניך רשימת שמות.

מנהיגות התקוממות עריצות תירות העדרות

(1) הקף רק את המילים שבהן הסיומת Xות היא צורן סופי.

(2) מן המילה התקוממות כתוב פועל מאותו שורש ומאותו בניין על דרך השלמים.

(3) מן המילה תירות כתוב שם תואר.

ב. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מודגשת מילה שיש בה צורן סופי. כתוב מהו סוג הצורן הסופי בכל אחת מן המילים.

- מדינות אירופה אינן מחויבות לקלוט בשטחן את כל המהגרים.
- יש הטוענים כי מי שמתנגד לקליטת פליטים במדינתו הוא גזען.

ג. לפניך שני משפטים ובהם המילה קליטה.

1. צריך לתכנן מראש קליטה של מהגרים.
2. אני אוהבת את השיר. המנגינה שלו קליטה, והמילים מעוררות מחשבה.

(1) באיזה מן המשפטים יש במילה קליטה צורן נטייה?

(2) ציין את המשקל ואת חלק הדיבור של המילה קליטה בכל אחד מן המשפטים.

משפט 1 – המשקל: חלק הדיבור:

משפט 2 – המשקל: חלק הדיבור:

ד. האקדמיה ללשון העברית ביקשה מן הציבור שיציע חלופות למילים לועזיות.

לפניך הצעות לחלופות של שתי מילים לועזיות.

בחר באחת מן המילים הלועזיות, וכתוב נימוק למילה העברית המוצעת (השתמש במושגים מתחום מערכת הצורות).

(1) המילה הלועזית: פומפה (פותח סתימות ידני)

ההצעה: משלף

(2) המילה הלועזית: הנדימן (אדם המציע את שירותיו לעשיית תיקונים שונים)

ההצעה: תקונאי

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

14. א. לפניך רשימת מילים, ובהן מודגשת נו"ן סופית.

מִמְתִּין מְגוֹן רֵאשׁוֹן נָכוֹן זָכְרוֹן מְשַׁפֵּט

בטבלה שלפניך מיון את המילים לפי תפקידה של הנו"ן הסופית במילה.

הנו"ן הסופית היא אות שורש	הנו"ן הסופית שייכת למשקל	הנו"ן הסופית שייכת לצורת הסופי

ב. לפניך שתי קבוצות של שמות, ובכל קבוצה ארבעה שמות שנוצרו משורש ומשקל.

- בכל אחת מן הקבוצות הקף את השם היוצא דופן מבחינת המשקל.
- הסבר את קביעתך.

1. מַעְבֵּר, מִזְגָּן, מוֹרֵד, מָכוֹן

2. תְּלִיָּה, תְּפִיסָה, רִיצָה, תְּקוּהָ

ג. לפניך שלושה משפטים, ובכל אחד מהם צמד מילים מודגשות.

הקף בכל אחד מן המשפטים את הצורה הנכונה המתאימה להקשר.

- כשיצאנו לטיול לא ידענו אילו הרפתקאות יכולות לְקַרֵּת / לְקַרֵּא לנו בדרך.
- אתם מוזמנים לטקס שֶׁהַתְּקִים / יְתְּקִים בעוד חודש.
- ההשערה הזאת מְפַרֶכֶת / מְפַרֶחֶת. אין לה כל בסיס הגיוני.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

15. א. לפניך רשימת מילים.

קנאי, לווי, הרשאה, נשוי, אפליה, מחאה, בטוי, מקרה

- מייך את המילים בטבלה שלפניך לשתי קבוצות לפי הגזרה.
- כתוב בראש כל עמודה את שם הגזרה של הקבוצה.

ב. לפניך שתי מילים: הוֹנָאָה, הַטָּיָה

מה המשותף לשתי המילים מבחינת הגזרה? _____

הסבר את תשובתך.

ג. לפניך שתי מילים: **בְּנֵאִי**, יִמָּאִי

כתוב במה הן דומות זו לזו ובמה הן שונות זו מזו. התייחס לדרך התצורה ולמשמעות.

הסבר את תשובתך.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

16. א. לפניך צירופים ובהם מודגשים שמות פעולה.

תקצוב תוכניות קליטה	הושטת יד לעזרה
שיבה של הפליטים לארצות מוצאם	הסתגלות לחיים בארץ חדשה
הענות לצורכי המהגרים	בקרה בגבולות
שהיה במתקני מעבר	המנעות מגירוש

בטבלה שלפניך מיון את שמות הפעולה המודגשים לפי הבניינים.

פעל/קל	נפעל	פיעל	הפעיל	התפעל

ב. מבין הזוגות שלפניך, **הקף** את הזוג שבו הבניין של שם הפעולה אינו זהה לבניין של הפועל.

מהגר – הגירה **מגרש – גרוש**

ג. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מודגש הפועל **יעלו**.

I. ארגוני סיוע לפליטים **יעלו** את הסוגיה של מצוקת הפליטים בדיון באו"ם.

II. מחירי הנסיעה בתחבורה הציבורית **יעלו** בחודש הבא.

(1) **הקף** את כל הפרטים הדקדוקיים המשותפים לשני הפעלים המודגשים:

זמן, שורש, בניין, גוף

(2) כתוב את שם הפעולה של הפועל **יעלו** שבמשפט I: _____

(3) ציין את השורש ואת הבניין של הפועל המודגש במשפט שלפניך:

השלטונות **ייעלו** את תהליך קליטת הפליטים.

השורש: _____ הבניין: _____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة

لا לכתוב באזור זה

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשפ"א, מועד ב/נבצרים, מס' 75281 + נספחים

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتحاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

**נספחים: נספח 1 – מאמרים ונספח 2 – דף עזר לנבחן
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
לבתי ספר עצמאיים
75281, מועד ב/נבצרים, תשפ"א**

לפניך שלושה טקסטים.

קרא אותם, וענה על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

טקסט א – מאמר

מהגרים נקבצו עליה

מאת מ' מורג

מיליוני אנשים אומללים, שקצה נפשם במדינותיהם מוכות המלחמות ורדופות העריצות והעוני, קמים ועוזבים את מולדתם – סוריה או לוב, סודן או אריתראה, עירק או תימן. המוני מהגרים צובאים על גבולותיהן של ארצות אירופה ומחפשים בהן עתיד טוב יותר.

האירופים אובדי עצות ושרויים בוויכוחים פנימיים – מה לעשות לנוכח הנחשולים האנושיים המסתערים על הגבולות וחוצים מדינות, על עולליהם וטפם. במדינות מערב אירופה משתדלים לנהוג בהבנה ולקלוט את המהגרים, עם זאת הם מודאגים מן ההתגברות של תופעת ההגירה, ואילו במדינות מזרח אירופה כמו צ'כיה וסלובקיה נוהגים בקשיחות במהגרים ומסרבים לקלוט אותם.

אסונות קשים מכים במהגרים – בחופי לוב טבעו שתי סירות שעליהן מאות מהגרים, ובאוסטריה מתו עשרות מהגרים בתוך משאית של מבריחי גבולות. אלפי מהגרים חשופים למחלות וסובלים מתת־תזונה. לפי ארגון ההגירה הבין־לאומי, בשנה האחרונה טבעו למוות 3,492 מהגרים שניסו להגיע לאירופה דרך הים. בכל יום חיילים של צבא איטליה ויוון מחלצים כאלף מהגרים מן הים.

אולם האם אירופה יכולה להרשות לעצמה להיהפך – בחסות החמלה – ליבשת של מהגרים? בשנים האחרונות אירופה מוצפת מהגרים, ורבים מהם עושים באירופה כבשלהם. שכונות העוני בפרברי הערים הגדולות הולכות וגדלות והפשיעה מתרחבת; מהגרים עניים המתעלמים מן החוק והסדר נמצאים במרכזי הערים, והסביבה משתנה בהדרגה לנגד עיניהם המבועתות של אזרחי אירופה; השינוי הדמוגרפי מהיר; במקומות עבודה מעדיפים להעסיק מהגרים, משום שהם מוכנים לעבוד יותר ולהשתכר פחות. האם יהיה נכון להתעלם מכל ההתרחשויות הללו ולפתוח את הגבולות לרווחה? זאת הדילמה הקשה שניצבת לפני אירופה.

הדילמה הזאת מפלגת את מנהיגי מדינות אירופה וקורעת את האיחוד האירופי. הונגריה למשל בנתה חומת תיל כדי לעצור את זרם ההגירה המגיע מסרביה. האיחוד האירופי טען כי מעשה זה הוא הפרה של תקנות האיחוד המחייבות לאפשר תנועה חופשית בין המדינות. במדינות אחדות עולה כוחן של מפלגות קיצוניות הנאבקות בהגירה, וזוכות בשל כך לתמיכה מן האזרחים החוששים לאבד את הצביון התרבותי של מדינתם. אם כן משבר ההגירה מאיים לא רק על "אירופיותה" של היבשת אלא גם על אחדותה. המדינות החלוקות בנוגע ליחס כלפי המהגרים מתווכחות זו עם זו ומטיחות האשמות זו בזו, וכמה מהן מסרבות לשאת בנטל קליטת המהגרים; איטליה יוצאת נגד צרפת וזו יוצאת נגד בריטניה וזו יוצאת נגד חוקי ההגירה של האיחוד האירופי שיוצא נגד יוון שמצבה דומה למצבה של הונגריה שהוזהרה על ידי אוסטריה וגרמניה.

* מעובד על פי מורג, מ' (כ' באלול תשע"ה). "מלחמת העולם השלישי מרעידה את אדמת אירופה ההמומה", **המודיע**.

לפי נתוני האו"ם, ארבעה מיליון פליטים סורים נמלטו מאימת המלחמה בארצם למדינות סמוכות, ומהם 1.8 מיליון פליטים שוהים על אדמת טורקיה ומתכוונים להמשיך לאירופה. עוד 7.6 מיליון סורים שנעקרו מבתיהם עדיין כלואים בסוריה וממתינים לשעת כושר לברוח ממנה. הפליטים הסורים מקבלים במהירות רבה מעמד של מבקשי מקלט בשל ההסכמה הברורה של הרשויות באירופה כי הם מגיעים ממדינה מדממת.

30 המהגרים, שחיהם היו חסרי תוחלת בארצות המוצא שלהם, אינם נבהלים מן התנאים הקשים הצפויים להם בתקופה הראשונה להגעתם לאירופה. כי מה הם קשיים אלה לעומת התלאות וסכנות המוות שמהן נמלטו?

מיום ליום הבעיה מחריפה. לדוגמה, יוון היא התחנה הראשונה של המהגרים במסע ההגירה אל שאר מדינות אירופה. בכל יום מאות מהגרים מגיעים ליוון. רובם נדרשים לעבור ארבעה קילומטרים בים בדרכם מטורקיה בסירות משוטות, סירות מתנפחות או גרוטאות שטות. אלפי מהגרים שוהים תחת כיפת השמיים בחום ובקור בחופים ש אליהם הגיעו.

המהגרים המציפים את החופים של איי יוון מבריחים את אחרוני התיירים מן המדינה, ובעקבות זאת נפגע קשות ענף התיירות ביוון. ענף זה הוא 20 אחוז מהתל"ג⁽¹⁾ של המדינה, ופגיעה בו מקשה על ההתאוששות של יוון מן המשבר הכלכלי שבו היא שרויה.

40 בעת האחרונה הקצתה הנציבות האירופית למדינות האיחוד האירופי 2.4 מיליארד אירו לחמש השנים הבאות כדי להתמודד עם תופעת ההגירה. התקציב מיועד לבניית מרכזי קליטה למהגרים ולשילובם בחברה מחד גיסא, ולשיפור הפיקוח על הגבולות ולתקצוב תוכנית לגירוש מהגרים שלא אושרה בקשתם למקלט מאידך גיסא.

(1) תל"ג – תוצר לאומי גולמי. הערך הכספי של כל הסחורות והשירותים שיוצרו במדינה וההכנסות של המדינה שמקורן בחו"ל.

טקסט ב – ריאיון עם אבי פרימור⁽¹⁾

מאת ר' קולנס, ח' בארי

זה שנים רבות אירופה היא יעד מועדף של מהגרים מן המזרח התיכון ומאפריקה. בעבר ניסו מדינות אירופה להתעלם מהגירה זו מכיוון שחשבו שזרם ההגירה ייפסק. לא כן עכשיו.

האם חלה עלייה תלולה ופתאומית בזרם המהגרים המגיעים לאירופה?

כן. השנה מצפים ל-800 אלף עד מיליון מהגרים במערב אירופה בלבד, לעומת 400 אלף מהגרים שהגיעו אליה בשנה שעברה. כלומר בשנה אחת נרשמה עלייה של 200-250 אחוז במספר המהגרים. טבעי שבעקבות עלייה זו הבהלה הולכת וגוברת.

מהי הסיבה לעלייה התלולה במספר המהגרים דווקא בעת האחרונה?

זרם המהגרים גובר בשל מגוון סיבות: המשבר בסוריה, חוסר השקט בלבנון, מלחמות האזרחים בעירק ובלוב וכן הבעיות באפריקה. צריך להבין – פליטים אינם בורחים לאי שם. כשהם נמלטים מבעיות הם מחפשים מקום נוח. שום פליט מסוריה לא יברח לכיוון רוסיה, ודאי שלא לאוקראינה. מערב אירופה הוא היעד הנכסף שלהם. הם מחפשים עבודה, סיוע הומניטרי ודמי כיס – עד שימצאו מקורות פרנסה. את אלה הם יכולים למצוא בכמה מן המדינות העשירות במערב אירופה, כמו גרמניה ואוסטריה.

מדוע האירופים מאפשרים למהגרים הרבים לבוא בשעריהם?

ראשית – לקחי העבר. נוסף על כך, האירופים זקוקים מאוד לידיים עובדות. במדינות כמו גרמניה, אוסטריה וכמה ממדינות סקנדינביה הזדקנה האוכלוסייה, ורוב המהגרים הם צעירים בגיל העבודה, והם מוכנים לעבוד גם בעבודות פשוטות בשכר נמוך.

מי עומד בימים אלה בראש המתנגדים למהגרים – השלטונות או האזרחים?

היחס של השלטונות, בעיקר בגרמניה, הוא הומניטרי. בגלל השואה הם רוצים להוכיח לעצמם ולעולם שגרמניה של היום אינה ממשיכת דרכה של גרמניה הנאצית. ההתנגדות מגיעה מלמטה, מן האזרחים המתקוממים נגד הנוכחות של מהגרים רבים ברחובות הערים, וכן מגורמים פוליטיים ומלאומנים קיצוניים המגבירים את ההתנגדות למהגרים.

בשל הזעם של האזרחים המנהיגים האירופים מצהירים הצהרות שאינן עולות בקנה אחד עם עקרונותיהם ועם תפיסת עולמם הבסיסית. כך לדוגמה, על אף הגישה ההומניטרית של קנצלרית⁽²⁾ גרמניה, היא קראה לפזר את הפליטים בין מדינות האיחוד כדי שלא רק גרמניה תישא בעול. קריאה זו נבעה מן הלחץ של האזרחים.

ראוי להעיר כי לפי האמנות והחוקים הבין-לאומיים, אירופה אינה מחויבת לקלוט בשטחה את כל המהגרים, אלא רק פליטים שנמצאים בסכנת חיים. אבל במקרים רבים אי אפשר לדעת מי אכן נמצא בסכנת חיים. רבים מן המהגרים מתחזים לפליטים הנמצאים בסכנת חיים אף על פי שהם אינם כאלה. אסור לשכוח שהאירופים עצמם, כאמור, זקוקים להגירה הזאת – גם אם לא בסדר הגודל הזה. אבל בהחלט צריכים.

* מעובד על פי קולנס, ר', בארי, ח' (כ' באלול תשע"ה). "דרום תל אביב פינת בודפשט", יתד נאמן.

(1) אבי פרימור היה שגריר ישראל באיחוד האירופי, בבלגיה, בלוקסמבורג ובגרמניה. כיום הוא ראש המרכז ללימודים אירופיים באוניברסיטת תל אביב.

(2) קנצלר – כינוי לראש ממשלת גרמניה.

האם אין חשש שעם זרם המהגרים יחדרו לאירופה גם פעילי טרור?

30 אפשר לומר זאת על כל הגירה. השאלה היא מה הממדים. אירופה די פתוחה, ואם רוצים, אפשר להיכנס אליה באמצעות מסמכים מזויפים. מחבל לא צריך להתחפש לפליט כדי להיכנס לאירופה.

האם יש סיכוי של ממש לעצור את זרם המהגרים? האם יש תוכניות בעניין זה?

עד היום לא הייתה כל מדיניות בעניין. המדיניות של אירופה הייתה מדיניות של בת יענה. גם בשל התקווה שהתופעה תצטמצם או תחלוף מאליה וגם בשל הצורך של מדינות אירופה בידיים עובדות. אני מעריך שכעת 35 הן מגיעות לרוויה, ולכן סביר שיגבשו מדיניות חדשה.

לדעתי, האירופים לא יוכלו לעצור לחלוטין את זרם המהגרים, אולם הם יוכלו להאט את קצב ההגירה. על פי המנטליות של אירופה, לא תיתכן הקמת חומה סביב היבשת. זה פשוט לא רלוונטי. אני מניח שיימצאו דרכים להאט את קצב ההגירה, למשל השקעה במדינות המוצא כדי למנוע ממהגרים פוטנציאליים לעזוב אותן. אני צופה שהבעיה לא תיעלם. מדינות אירופה יצטרכו לגבש מדיניות מעשית יותר ולתאם ביניהן דרכי פעולה כדי 40 להתמודד עם הבעיה.

טקסט ג – מאמר

העולם רועש וגועש

מאת ע' אברהמי

מי שמתבונן בכותרות העיתונים בשנה האחרונה מתוודע לכמה מן התהליכים המתרחשים בעולם, העשויים להביא לתפניות היסטוריות אדירות. אחד מן התהליכים הבולטים הוא הגירת המונים למדינות אירופה. מתברר שכל ההתרחשויות במדינות אירופה עד כה היו רק קדימון להתרחשויות שעוד עלולות לקרות. עד כה נעשו רבעים שלמים בערים הגדולות במערב אירופה לאזורים של מהגרים בלבד, והם חסומים אפילו בפני המשטרה המקומית, אולם כעת מדובר באיום דמוגרפי על מדינות מסוימות.

5

אין ספק שבמבט ראשון קשה למצוא דופי ברצון של האירופים לסייע לבני אדם אומללים המבקשים לעצמם מפלט לאחר שחוו תלאות רבות במדינות כמו ניגריה, אפגניסטן ובעיקר סוריה. אולם הניסיון מלמד שקשה מאוד לשפוט את התהליכים הללו לפי תמונת הרגע, שבה הם נראים כפליטי חרב חסרי ישע הזקוקים לעזרה. במקרים רבים מתברר שאין מדובר בפליטים כאלה אלא במהגרים הרוצים לשפר את תנאי חייהם. לא אחת לאחר תקופה של התאקלמות וצבירת ביטחון עצמי להתמודדות עם הַזְרוּת, יש מהגרים המרגישים בבית ומנסים להעתיק למקומות מושבם החדשים את תרבותם, ויש היוצאים לפרשות דרכים ומלסטמים את הבריות. כמו כן סביר מאוד שגופים, המנהלים מלחמה נגד העולם המערבי ותרבותו, מנצלים את תנועת ההגירה ההמונית ומחדירים בחסותה תאים חתרניים, המונחים לפעול בשעת כושר נגד המדינות המארחות אותם. לאיומים חמורים אלה יש לצרף את ההתמודדות על מקומות עבודה ואת האיום על רווחתן של האוכלוסיות המארחות. אלה הם כמה מן האתגרים שמציבה תופעת ההגירה הזאת.

15

זרם ההגירה הנוכחי אינו משאיר מרחב תמרון גדול, ואם לא ייעצר במהרה יש לחשוש שקרבה התמודדות בלתי נמנעת על אדמת אירופה. במקרה כזה יש חשש מפורענות חסרת סייגים וגבולות, שעלולה לשנות את המפה של אירופה ואף של העולם כולו, שכן אי אפשר לדעת מי ישלח את ידו ויתערב במה שיקרה.

* מעובד על פי אברהמי, ע' (ט"ז באלול תשע"ה). "העולם רועש וגועש", יתד נאמן.

דף עזר לנבחן

טבלת התנועות

התנועות הקטנות	התנועות הגדולות	התנועות החטופות
a	פתח	קמץ
e	סגול	חטף סגול
i	חיריק חסר	חיריק מלא
o	קמץ קטן	חולם חסר
u	קובוץ	חולם מלא

טבלת הגופים

גוף ראשון	גוף שני	גוף שלישי
יחיד	מדבר	נוכח
יחידה	מדברת	נוכחת
רבים	מדברים	נוכחים
רבות	מדברות	נוכחות

חלקי הדיבור: שם עצם, שם תואר, פועל (שם פועל), תואר הפועל, מילת יחס, מילת קישור

תחביר

דרכי ההבעה במשפט: משפט חיווי, משפט ציווי, משפט שאלה

סוגי המשפטים: משפט פשוט, משפט מורכב, משפט איחוי (מאוחד/מחובר)

סוגי הנשואים: נשוא פועלי (לרבות נשוא מורכב), נשוא שמני, נשוא קיומי (דמוי פועל: יש, אין)

התפקידים התחביריים במשפט: נושא, נשוא, אוגד, מושא, תיאור, לוואי, תמורה

סוגי התיאורים ופסוקיות התיאור: מקום, זמן, סיבה, תכלית, אופן, מצב, תנאי, ויתור

החלקים הבלתי תלויים במשפט: הסגר, פנייה, קריאה

מבני משפט מיוחדים: נושא סתמי, חלק ייחוד, חלק כולל

קשרים לוגיים: ריבוי והוספה, צמצום, השוואה, ברירה, הדגמה, זמן, סיבה ותוצאה, תכלית, ניגוד, ויתור, תנאי

תורת הצורות

בנייני הפועל:

קל-פָּעַל (פעל), נִפְעַל (נפעל), הִפְעִיל (הפעיל), הִפְעֵל (הופעל), פָּעַל (פיעל), פָּעַל (פועל), הִתְפַּעֵל (התפעל)

גזרות הפועל והשם:

גזרת השלמים, גזרת המרובעים

גזרות החסרים (העלולים): חסרי פ"נ (חפ"ן), חסרי פ"צ (חפי"ץ), חסרי פ"י (חפי"י)

גזרות הנחים: נחי פ"א (נפ"א), נחי פ"ו (נפ"ו), נחי ל"ה (נל"ה), נחי ל"א (נל"א), נחי ע"ו (נע"ו)

גזרת הכפולים (ע"ע)

דרכי תצורת המילים:

גזירה מסורגת: שורש ומשקל

גזירה קווית: בסיס וצורן, הלחם בסיסים, ראשי תיבות (נוטריקון)

סוגי צורנים: צורן גזירה, צורן נטייה